

กฎหมายจราจรและการขับขี่กับความปลอดภัยในสังคม

นายมนัสรนนท์ เอกโกวัฒน์
วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานกฎหมาย ๓ สำนักกฎหมาย

บทความใช้เพื่อการนำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา
รายการเจตนารมณ์กฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
วันออกอากาศ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

เรื่อง กฎหมายจราจรและการขับขี่กับความปลอดภัยในสังคม

นายมนัสสนนท์ เอกโกวัฒน์
วิทยาการชำนาญการ
ผู้เรียบเรียง

คำนำ

เนื่องด้วยการคมนาคมและขนส่งทางบกได้เจริญก้าวหน้าขยายตัวไปทั่วประเทศและเชื่อมโยงไปยังประเทศใกล้เคียง จำนวนยานพาหนะบนท้องถนนได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ การจราจรในเมืองใหญ่ของประเทศไทยเกิดจากปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาการไม่เคารพกฎหมายจราจรจึงเกิดอุบัติเหตุขึ้นอย่างมากมาย ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากกรณีของผู้ขับขี่ที่ไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถ และอาจจะมาจากหลายสาเหตุ เช่น เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือยังไม่มีคุณสมบัติในการขับขี่รถแต่ก็ยังสามารถขับขี่รถเป็นการไม่เกรงกลัวกฎหมายทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาหลายอย่าง ซึ่งถือเป็นการทำผิดกฎหมายจราจรทั้งสิ้น จึงมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกหลายฉบับ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการจราจรและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น และเพื่อความปลอดภัยแก่ชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก จึงได้ห้ามผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ ผู้โดยสาร หรือประชาชนที่มาใช้ในเส้นทางเดินรถ และรถที่ใช้ในเส้นทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจัดให้มีเครื่องยนต์ เครื่องอุปกรณ์ หรือส่วนควบที่ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง และใช้การได้ดี สภาพของรถที่อาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัย การทดสอบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และห้ามผู้ใดนำรถที่ไม่ได้ติดแผ่นป้ายเลขทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมายเลขทะเบียน หรือป้ายประจำรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง มาใช้ในทางเดินรถ การบังคับใช้กฎหมายจราจร และการลงโทษต่อผู้กระทำผิดจราจร ถึงแม้ว่ากฎหมายและกระบวนการบังคับใช้กฎหมายจะมีความเข้มข้นมากขึ้น แต่ผู้ขับขี่ยังคงขาดวินัยและสำนึก ไม่รู้ผิด มีพฤติกรรมทำผิดเพิ่มขึ้นและซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง ผู้ขับขี่จำนวนมากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรทางบก มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยง และเพิกเฉยต่อการบังคับใช้ทางกฎหมาย กระทำผิดซ้ำในระยะเวลาอันสั้น ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ความสงบเรียบร้อยของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน ผู้ขับขี่นั้นไม่เกรงกลัวกฎหมาย ทั้งบทกำหนดโทษและการบังคับใช้กฎหมาย เมื่อวิเคราะห์ถึงตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของ พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้นใช้หลักการลงโทษเป็นการข่มขู่ยับยั้งและ

ป้องกันสังคม ด้วยการลงโทษผู้กระทำความผิดรายบุคคลเพื่อยับยั้งมิให้เขากระทำความผิดซ้ำ และเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นในสังคม จะได้เกรงกลัว ยับยั้งไม่กระทำความผิด แต่จากสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า มาตรการทางกฎหมายดังกล่าว ยังไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวเท่าใดนัก ดังจะเห็นจากการ post ข้อความใน social media ที่สร้างกระแสว่า ถึงแม้จะไม่ไปเสียค่าปรับก็ไม่ได้เกิดผลเสียหายหรือผลร้ายใดๆ แก่ผู้นั้น โดยประเด็นสำคัญที่ทำให้ พ.ร.บ. จราจรทางบก ไม่สามารถนำไปสู่การบังคับใช้ได้จริง เนื่องจากการบังคับใช้ตามประกาศ คำสั่งของเจ้าพนักงาน ยังไม่เชื่อมโยงกันตามกฎหมาย ทำให้มีช่องว่างเกิดขึ้นตามบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ที่มา

ด้วยความเจริญของสังคมทำให้การใช้รถใช้ถนนมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยี ทำให้มีการพัฒนารูปแบบและเครื่องยนต์กลไกของยานพาหนะที่นำมาใช้บนถนน กฎหมายเหล่านี้จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไข ให้มีความทันสมัย รองรับสภาพการใช้รถใช้ถนนให้ดียิ่งขึ้นมาเป็นลำดับ การแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรที่นับได้ว่าเป็นครั้งใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยมีมา ก็คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขึ้นใช้บังคับแทนกฎหมายที่เกี่ยวกับการจราจรที่ใช้บังคับแต่เดิม เพื่อให้สามารถควบคุม บังคับผู้ขับขี่ ผู้ประกอบการ และตัวรถ ให้เกิดความปลอดภัยและสะดวกในการสัญจรยิ่งขึ้น การที่การจราจรและขนส่งได้มีการขยายตัวไปในส่วนภูมิภาค ทำให้มีการสัญจรบนทางหลวงเพิ่มมากขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงได้มีตราพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ขึ้น เพื่อใช้แทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ใช้บังคับในขณะนั้น ให้สอดคล้องกับความเจริญและการพัฒนาของประเทศ กฎหมายจราจรเหล่านี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพของการสัญจรมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากการคมนาคมและขนส่งทางบก ได้เจริญก้าวหน้าขยายตัวไปทั่วประเทศและเชื่อมโยงไปยังประเทศใกล้เคียง จำนวนยานพาหนะในท้องถนนและทางหลวงได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนและพิธีสารว่าด้วยเครื่องหมายและสัญญาณตามถนนสมควรที่จะมีกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกที่ได้รับการปรับปรุงให้มีความทันสมัยตลอดเวลา ซึ่งบางฉบับได้ใช้บังคับมากกว่าสี่สิบปี ดังนั้น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการจราจรและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น และเพื่อความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน อุบัติเหตุจราจรส่งผลทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียงบประมาณ และทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษาเล่าเรียน และวัยแรงงานที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต เนื่องจากพฤติกรรมการขับขี่วัยรุ่นมีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ที่เป็นอันตรายจากการจราจรอยู่ในระดับต่ำ แต่มีการประเมินทักษะในการขับขี่ของตนเองไว้สูง ทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรสูง อีกทั้งพบว่าสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุมาจากปัจจัยด้านบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมการขับขี่ของกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงวัยศึกษาคะนอง ชอบความตื่นเต้นท้าทาย และต้องการหาประสบการณ์ที่มีความ

เสียง จึงมีพฤติกรรมการขับขี่ด้วยความประมาท การไม่สวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ การดื่มของมึนเมา การฝ่าฝืนการจราจรขณะขับขี่ และการขับขี่ด้วยความเร็วสูง ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยเกิดกระแสนิยมรถจักรยานยนต์ ประเภทหนึ่งขึ้นมาคือ รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ หรือที่มักเรียกกันว่า “บิ๊กไบค์” นั่นเอง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจร และรถจักรยานยนต์ ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบกจนถึงปัจจุบัน เป็นกฎหมายหลักที่บัญญัติเกี่ยวกับการจราจร กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นเพื่อบังคับให้ เจ้าของและผู้ขับขี่ปฏิบัติตามกฎหมายโดยได้บัญญัติเกี่ยวกับลักษณะของรถที่ใช้ในทาง การใช้ไฟ หรือเสียง สัญญาณของรถ การบรรทุก สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร การใช้ทางเดินรถ และได้กำหนดรายละเอียดในการขับรถ การขับแข่ง และผ่านขึ้นหน้า การออกรถ การเลี้ยวรถ และการกลับรถ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ใช้รถถือปฏิบัติเป็นไปในลักษณะเดียวกัน นอกจากนี้ยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการควบคุมดูแล และการจัดการจราจร ทั้งนี้ กฎหมายได้กำหนดบทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายไว้ด้วย

๒. พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์จนถึงปัจจุบัน เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อบังคับรถยนต์ทุกประเภท โดยการกำหนดประเภทและลักษณะของรถยนต์ที่สามารถใช้วิ่งบนทาง รวมทั้งการจดทะเบียน การใช้รถ และการชำระภาษี ตลอดจนใบอนุญาตขับขี่ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ทางร่วมกัน

๓. พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อบังคับกิจการหรือการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวข้องบนทางหลวง โดยกำหนดประเภทของทางหลวง การกำกับตรวจตราและควบคุมทางหลวงและงานทาง ตลอดจนการควบคุม การรักษา การขยาย และสงวนเขตทางหลวง และทางหลวงพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อให้สภาพการใช้ทางหลวงเกิดความสะดวก ฯลฯ อีกทั้งได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายไว้ด้วย

ความหมายของคำว่ากฎหมายจราจร

กฎหมายจราจร คือ กฎหมายจราจรเป็นกฎหมายที่มีหลักการและวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการใช้ถนนหรือทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี่ หรือไล่ต้อนสัตว์ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อสงวนไว้ ซึ่งชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลที่ต้องเดินทางเป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญา ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจะต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ส่วนหนึ่งของกฎหมายจราจรเป็นกฎหมายหลักในการบังคับควบคุมการจราจรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีความเป็นระเบียบกฎหมายจราจรที่ใช้เป็นหลักในประเทศ ก็คือ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

องค์ประกอบของกฎหมายจราจร มี ๖ อย่างดังนี้

๑. ตัวบทกฎหมาย ซึ่งจะกำหนด สิทธิ และ หน้าที่ของผู้ใช้รถและใช้ถนนผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย
๒. ผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย ได้แก่ คนขับรถทุกชนิด(รวมถึงคนนั่งหรือซ้อนรถด้วย) คนที่ต้องใช้ถนน (เดินเท้าข้ามถนน จูง ชี่ หรือไล่ต้อนสัตว์)
๓. ผู้บังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ได้แก่ เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน ฯลฯ
๔. เครื่องมือในการใช้บังคับ ได้แก่ เครื่องหมายจราจร และสัญญาณจราจร ฯลฯ
๕. เครื่องมือในการจับกุม ได้แก่ เครื่องจับความเร็ว เครื่องตรวจแอลกอฮอล์เครื่องตรวจวัดควัน เครื่องตรวจวัดเสียง เครื่องตรวจวัดฟิล์มกรองแสง ฯลฯ
๖. วิธีการบังคับหรือการลงโทษ ได้แก่ การว่ากล่าวตักเตือน การเปรียบเทียบปรับ การลงโทษจำคุก การพักใช้ใบอนุญาตขับรถ การเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ

ความหมายการบังคับใช้กฎหมายจราจร

การบังคับใช้กฎหมายจราจร หมายถึง การบังคับให้ผู้ใช้รถใช้ถนนได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ เกี่ยวกับการจราจร การขนส่งทางบก เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และเพื่อเป็นการสร้างวินัยในการขับขี่แก่ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน ทั้งนี้ เพราะวินัยจราจร มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งในการควบคุมกำกับให้บุคคลปฏิบัติตามเงื่อนไข เพราะหากสมาชิกในสังคมทุกคนมีระเบียบวินัยและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดแล้ว ก็ย่อมจะทำให้สังคมสงบสุข มีความเจริญก้าวหน้า อันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาสังคม ในทางตรงกันข้ามหากสมาชิกในสังคมต่างประพฤติปฏิบัติตามอำเภอใจ โดยไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของสังคม คำนึงถึงผลประโยชน์ ความสะดวกสบายของฝ่ายตน โดยไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของสังคมแล้ว บ้านเมืองที่ไร้ระเบียบวินัย กฎหมายไร้ความศักดิ์สิทธิ์ ย่อมจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศชาติ ปัญหาการจราจรในประเทศไทยส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่มีระเบียบวินัย ความเห็นแก่ตัวของผู้ขับขี่ยานพาหนะ ซึ่งไม่เคารพและไม่ถือปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ดังนั้น นโยบายหรือมาตรการการสร้างวินัยจราจร จึงเป็นเรื่องจำเป็น การกวดขันจับกุมผู้ใช้รถใช้ถนน ให้เป็นผู้ที่ต้องรักษากฎระเบียบและวินัยอย่างเคร่งครัด ผู้ใดฝ่าฝืนก็ควรจะมีมาตรการที่ลงโทษเสียขาดยิ่งขึ้น

อำนาจของเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่อย่างไร

เจ้าพนักงานจราจร มีอำนาจกำหนดให้บริเวณพื้นที่ที่เจ้าของที่ดินได้เปิดให้ประชาชนใช้ในการจราจรเป็นทางตามกฎหมายกำหนด ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดและผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสารจราจร เพื่อให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของอาสารจราจรตามกฎหมายนี้ ให้อาสารจราจรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้น ทำให้ไม่ปลอดภัยหรือไม่สะดวกในการจราจร เจ้าพนักงานจราจร มีอำนาจ

ดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควรและจำเป็นเกี่ยวกับการจราจรในบริเวณนั้น เพื่อให้เกิดความปลอดภัย หรือความสะดวกในการจราจร และหากในเส้นทางสายใดที่เจ้าพนักงานจราจรเห็นว่า ถ้าได้ออก ประกาศข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจราจรแล้วจะเป็นการปลอดภัย และสะดวกในการจราจร ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกประกาศข้อบังคับ หรือระเบียบ เช่น ห้ามรถทุกชนิด หยุดหรือจอด ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ หรือกำหนดให้รถเดินได้ทางเดียว กำหนดอัตรา ความเร็วของรถ กำหนดช่องทางเดินรถ กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบรรทุกคนโดยสารสำหรับ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น

ประเภทของความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกตามกฎหมาย

ประเภทของความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก ได้แบ่งเป็น ๒ ประเภทดังนี้

๑. ความผิดที่เกี่ยวกับการขับเคื่อนรถ เช่น ขับรถด้วยความเร็วเกินอัตราที่กฎหมาย กำหนด ขับรถฝ่าฝืนสัญญาณจราจรแดงในรถที่คับขัน กลับรถในทางร่วมทางแยก เป็นต้น ความผิด ประเภทนี้ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงและเป็นสาเหตุให้เกิดอันตรายและอุบัติเหตุจราจรมากที่สุด

๒. ความผิดที่เกี่ยวกับการจอดรถ เช่น การจอดรถในที่ห้ามจอดหรือจอดรถโดยฝ่าฝืนคำสั่ง เจ้าพนักงานจราจร จอดรถเกินเวลากำหนด เป็นต้น ความผิดประเภทนี้ส่วนใหญ่จะถือเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรง

เนื่องจากกฎหมายจราจรเป็นกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับเพื่อความเหมาะสมและความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนนจึงมีลักษณะเป็นข้อห้าม ซึ่งสังคมส่วนใหญ่มองว่า การกระทำความผิดกฎหมายจราจร ไม่เป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรง แต่เป็นความผิดเล็กน้อย ใคร ๆ ก็อาจกระทำผิดได้

หลักการเบื้องต้นของกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของกฎหมายก็คือ กฎหมายต้องเป็นคำสั่ง หรือข้อบังคับที่ใช้ได้เสมอไป หมายความว่า กฎหมายเมื่อประกาศมีผลบังคับใช้แล้วก็ใช้ได้ตลอดไปจนกว่าจะถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก โดยกระบวนการที่ถูกต้องตามขั้นตอนในภายหลัง เพราะตราบใดที่ยังไม่มีการยกเลิกก็ต้องถือว่ากฎหมายนั้นยังมีอยู่ การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรจะมีการปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการจราจรอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรเป็นการกระทำผิดที่มีโทษทางอาญา ซึ่งหมายถึงการกระทำผิดที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด คือ การกระทำนั้น ๆ ไม่ได้เป็นความชั่วหรืออาชญากรรมด้วยตัวของมันเองแต่อย่างใด เช่น การที่ผู้ขับขี่รถยนต์จะเลี้ยวซ้าย หรือเลี้ยวขวาก็ย่อมสามารถกระทำได้ด้วยอิสระ หากขับขี่ในบ้านของตนเอง แต่หากขับขี่ไปบนท้องถนนแล้วฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจรบังคับห้ามเลี้ยวซ้าย ก็จะเป็นความผิดทันที ทั้ง ๆ ที่การเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาก็ไม่ได้เป็นการชั่วหรือเป็นอาชญากรรมแต่อย่างใด

ปัญหา และอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ได้กำหนดนิยามของจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ไว้แต่อย่างใด เพียงแต่ให้นิยามถึงรถจักรยานยนต์ทั่วไปเท่านั้น ส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนในการกำหนดวิธีการที่จะดูแลและควบคุม

๒) พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ได้กำหนดประเภทของใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ไว้แต่อย่างใด ซึ่งใบอนุญาตขับขี่เป็นเครื่องมือที่รัฐใช้ในการควบคุมการใช้งานพาหนะบนถนนสาธารณะ เพื่อลดปริมาณการเกิดอุบัติเหตุให้น้อยที่สุด

๓) พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ได้กำหนดเกณฑ์อายุของผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ไว้เช่นเดียวกัน กล่าวคือเมื่อมีอายุ ๑๕ ปี จึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ที่มีความจุกระบอกสูบ ไม่เกิน ๑๑๐ ซีซี และเมื่ออายุ ๑๘ ปี จึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ได้แบบ ไม่จำกัดขนาดเครื่องยนต์ ซึ่งสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุทางรถจักรยานยนต์นั้นมักเกิดจากผู้ขับขี่ที่ขาดประสบการณ์หรือขาดวุฒิภาวะ ประกอบกับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่มีน้ำหนักหนักรถมาก เครื่องยนต์มีอัตราเร่งสูง การควบคุม การขับขี่ยิ่งต้องใช้ทักษะที่มากกว่ารถจักรยานยนต์ปกติทั่วไป จึงจำเป็นจะต้องมีกลไกในการควบคุมด้านใบอนุญาตขับขี่สำหรับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ขึ้นมา

๔) พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้รถจักรยานยนต์ชำระภาษีประจำปีเพียงปีละ ๑๐๐ บาทเท่านั้น และไม่ได้นำความจุกระบอกสูบมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีประจำปี หากพิจารณาเปรียบเทียบกับรถยนต์ ซึ่งคำนวณภาษีประจำปีตามความจุกระบอกสูบ ยิ่งมีความจุกระบอกสูบมากอัตราภาษีประจำปีก็จะเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

กฎหมายเกี่ยวกับการขับขี่จักรยานยนต์แบบเดิม

ปัจจุบันการขับขี่รถมอเตอร์ไซค์ ไม่ว่าจะเป็นรถมอเตอร์ไซค์ที่มีขนาดเครื่องยนต์เท่าไร ก็อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน รวมถึงใบอนุญาตขับขี่ด้วย โดยผู้สอบใบขับขี่ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ถึงแม้ว่าตอนสอบจะใช้รถอย่างหนึ่ง สอบได้แล้วจะใช้รถแบบไหนก็ได้ นั่นคือ เงื่อนไขการขับขี่รถมอเตอร์ไซค์ส่วนตัว แต่ถ้าจะขี่รถรับจ้างสาธารณะ ต้องมีอายุ ๒๐ ปี บริบูรณ์ ส่วนคุณสมบัติอื่น ๆ ก็เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฯ เช่น ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติไม่ขัดขวางต่อการขับขี่จักรยานยนต์ทั่วไป เช่น ไม่มีโรคประจำตัวที่เป็นอันตราย ไม่มีจิตฟั่นเฟือน ไม่พิการจนเป็นอุปสรรค ไม่ตาบอดสี เป็นต้น เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่หรือบิ๊กไบค์ จึงทำให้เกิดมีกระแสเกี่ยวกับการออกกฎหมายใบขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่หรือบิ๊กไบค์โดยเฉพาะขึ้นมา

กฎหมายหลักที่ควรรู้ในการขับซึ่รถ

กฎหมายควรรู้ในบางข้อของการขับทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ที่ควรทราบนั้นมีกันอยู่หลายเรื่อง บางส่วนที่สำคัญ ดังนี้

๑. ในการขับรถ ผู้ขับซึ่ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้าย และต้องไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถ เว้นแต่ในกรณี ต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาหรือล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถได้

- (๑) ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (๒) ทางเดินรถนั้นเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (๓) ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึงหกเมตร

๒. ในการใช้ทางเดินรถที่ได้จัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือที่ได้จัดช่องเดินรถประจำทางไว้ในช่องเดินรถซ้ายสุด ผู้ขับซึ่ต้องขับรถในช่องซ้ายสุดหรือใกล้เคียงกับช่องเดินรถประจำทางเว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาของทางเดินรถได้

- (๑) ในช่องเดินรถนั้นมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (๒) ทางเดินรถนั้น เจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (๓) จะต้องเข้าช่องทางให้ถูกต้องเมื่อเข้าบริเวณใกล้ทางร่วมทางแยก
- (๔) เมื่อจะแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น
- (๕) เมื่อผู้ขับซึ่ขับรถด้วยความเร็วสูงกว่ารถในช่องเดินรถด้านซ้าย

๓. รถที่มีความเร็วช้า หรือรถที่มีความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่นที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับซึ่ ต้องขับรถให้ใกล้ขอบทางเดินรถด้านซ้ายเท่าที่จะกระทำได้ ผู้ขับซึ่รถบรรทุก รถบรรทุกทุกชนิดโดยสาร รถจักรยานยนต์ในทางเดินรถ ซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือได้จัดช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะ ต้องขับรถในช่องเดินรถด้านซ้ายสุด หรือใกล้เคียงกับช่องเดินรถประจำทางแล้วแต่กรณี และไม่ให้ใช้บังคับแก่รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยกิโลกรัม และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

การใช้ไฟหรือสัญญาณของรถ ตามประเภท ลักษณะของรถแต่ละชนิด จะต้องมึลักษณะอย่างไร

การใช้ไฟหรือเสียงสัญญาณของรถ กฎหมายได้กำหนดให้ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน รถ หรือสิ่งกีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้งภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับซึ่ซึ่งขับรถในทางต้องเปิดไฟหรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และรถแต่ละชนิดที่ใช้ในทางเดินรถผู้ขับซึ่ต้องใช้เสียงสัญญาณโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

- (๑) เสียงแตร สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร
- (๒) เสียงระฆัง สำหรับรถม้า และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(๓) เสียงกระดิ่ง สำหรับรถจักรยาน และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตรส่วนรถอื่นๆ ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณตามที่กฎหมายกำหนด

กฎหมายได้ห้ามผู้ขับขี่ ซึ่งขับรถทุกชนิดในทางเดินรถใช้ไฟสัญญาณแสงสว่าง เสียงสัญญาณไซเรน เสียงสัญญาณที่เป็นเสียงนกหวีด เสียงที่แตกพร่า เสียงหลายเสียง เสียงดังกินสมควร หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่อธิบดีกำหนด อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้รถฉุกเฉิน รถในราชการทหาร หรือตำรวจ หรือรถอื่นใช้ไฟสัญญาณสว่าง หรือใช้เสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นได้ ในการนี้อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณ หรือเสียงสัญญาณ รวมทั้งกำหนดเครื่องหมายที่แสดงถึงลักษณะของรถดังกล่าวด้วยก็ได้ และการใช้เสียงสัญญาณ ผู้ขับขี่จะใช้ได้เฉพาะเมื่อจำเป็นหรือป้องกันอุบัติเหตุเท่านั้น แต่จะใช้เสียงยาวหรือซ้ำเกินควรไม่ได้

สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีเหลืองอำพัน ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกผู้ขับขี่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างไร

สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีเหลืองอำพัน ถ้าติดตั้งอยู่ ณ ที่ใด ให้ผู้ขับขี่ลดความเร็วของรถลง และผ่านทางเดินรถนั้นไปด้วยความระมัดระวัง ผู้ขับขี่ซึ่งจะขับรถตรงไปต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ตรงไป ส่วนผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยว การเข้าอยู่ในช่องเดินรถดังกล่าวจะต้องเข้าตั้งแต่เริ่มมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ปฏิบัติเช่นนั้น กฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดทำ ให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลงเคลื่อนย้าย ซิดเขียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทางสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ทำ ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏในทาง ถ้าฝ่าฝืน เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจยึด รื้อถอน ทำลาย หรือทำให้สิ้นไปซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้นได้

บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก

บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มีทั้งความผิดที่ร้ายแรง และความผิดที่ไม่ร้ายแรง โดยความผิดที่ไม่ร้ายแรงจะเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นกฏระเบียบที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อความสะดวกและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจราจร ส่วนความผิดที่ร้ายแรงที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อป้องกันอันตรายจากการกระทำที่มีลักษณะเป็นการก่ออันตรายในการจราจร

ความผิดที่ไม่ร้ายแรง จะเป็นความผิดที่มีลักษณะอย่างไรบ้าง

ความผิดที่ไม่ร้ายแรง จะเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นกฎระเบียบให้ปฏิบัติตาม เช่น

๑. ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สัญญาณรถ เสียงกริ่งของรถแต่ ละประเภทในการขับขี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

๒. ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น สัญญาณจราจร และเครื่องหมาย การใช้ ทางรถ การขับรถต้องให้สัญญาณ ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยวรถและการกลับรถในทางเดินรถต้องให้สัญญาณ การเดินรถที่มีรถไฟผ่าน เจ้าหน้าที่ให้สัญญาณหยุด ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็ว การใช้ทางเดินรถที่จัดเป็น ช่องเดินรถประจำทาง และข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถ ผู้ขับขี่จะต้องลดความเร็วตามที่กฎหมาย กำหนด หากฝ่าฝืน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ถ้าขับขี่รถจักรยานยนต์กระทำความผิด ผู้กระทำความผิดต้องโดนปรับเป็นสองเท่า

๓. ผู้ใดขับขี่รถโดยสารและเรียกเก็บค่าโดยสารเกินราคา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้า ร้อยบาท และผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือประกาศที่อธิบดีกำหนด หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ อธิบดีกำหนดหรือขัดคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

๔. ผู้ใดฝ่าฝืนนำรถที่ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน รถที่เครื่องติดก๊าซก่อให้เกิดมลพิษและ รถบรรทุกโดยสารเกินกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

๕. ผู้ประกอบการรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารโดยใช้รถแท็กซี่ ผู้ใดไม่จอดรถ ณ สถานที่ที่ กำหนดตามพระราชกฤษฎีกา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงาน จราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือฝ่าฝืนคำสั่ง ข้อบังคับ หรือระเบียบของเจ้าพนักงานจราจร หรือฝ่าฝืน คำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษปรับครั้งละไม่เกิน หนึ่งพันบาท

๖. ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ว่าหย่อนความสามารถ หรือเมาสุรา หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หนึ่งพันบาท

ความผิดที่ร้ายแรง เป็นความผิดประเภทไหนบ้าง

ความผิดที่ร้ายแรง เป็นความผิดที่มีโทษอัตราสูงและเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เช่น

๑. ผู้ขับขี่ผู้ใดเสพยาเสพติด ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยา เสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพัก ใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ถ้าการกระทำ

ความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

๒. ถ้าการกระทำความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ แต่ถ้าการกระทำความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถ ซึ่งได้รับใบสั่งไม่ปฏิบัติตาม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายอย่างไร

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งไม่ปฏิบัติตาม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ทราบที่อยู่ของผู้ขับขี่หรือที่อยู่ของเจ้าของรถ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งและจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระค่าปรับตามที่ระบุในใบสั่ง และผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทำการชำระค่าปรับที่ค้างชำระภายในสิบห้าวันที่ได้รับแจ้ง

(๒) ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถคันใดไม่ชำระค่าปรับ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระพร้อมหลักฐานไปยังนายทะเบียน และให้นายทะเบียนตรวจสอบข้อมูลและแจ้งให้ผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นทราบ

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถเห็นว่า ตนมิได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ผู้ขับขี่จะต้องดำเนินการอย่างไรได้บ้าง

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้ใดเห็นว่า ตนมิได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายให้ทำหนังสือโต้แย้งข้อกล่าวหาในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ส่งไปยังสถานที่ที่ระบุไว้ในใบสั่ง ทั้งนี้ การทำหนังสือโต้แย้ง ให้ใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะกำหนดวิธีการอื่นใดด้วยก็ได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจราจรได้รับหนังสือโต้แย้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจราจรยังคงยืนยันและเห็นสมควรดำเนินคดีต่อผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้ใด ให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการฟ้องต่อศาลต่อไป แล้วแจ้งผลให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบ เมื่อได้มีการชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน และในกรณีที่มีการเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้ ให้ผู้ขับขี่นำหลักฐานการชำระค่าปรับไปขอรับ

ใบอนุญาตขับขี่ที่คืนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เรียกเก็บ ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับขี่ที่คืนให้ถือว่าหลักฐาน แสดงการชำระค่าปรับเป็นใบแทนใบอนุญาตขับขี่ที่มีกำหนดสิบวันนับแต่วันที่ชำระค่าปรับ

กฎหมายเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่หรือบิ๊กไบค์ที่ควรรู้

กฎหมายที่ออกมาบังคับใช้กับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่หรือบิ๊กไบค์ ผู้ขับขี่ประเภทนี้ควรรู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ขนาดของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ที่เรียกว่า บิ๊กไบค์ นั้น คือ รถจักรยานยนต์ที่มีกำลังตั้งแต่ ๓๕ กิโลวัตต์ หรือ ๔๗ แรงม้า ขึ้นไป มีความจุของกระบอกสูบตั้งแต่ ๔๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร (cc) ขึ้นไป ตามกฎกระทรวงการขอและการออกใบอนุญาตขับขี่รถและการต่ออายุใบอนุญาตขับขี่รถ พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. การทำใบอนุญาตใบขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่หรือบิ๊กไบค์ ผู้ที่ขอทำใบขับขี่จะต้องมีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป

๓. สิ่งที่เพิ่มเติมจากกฎหมายฉบับเดิม คือจะมีใบขับขี่ที่สามารถใช้กับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่หรือบิ๊กไบค์ได้ก็ต่อเมื่อ ผ่านการฝึกอบรมและผ่านการทดสอบการขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่หรือบิ๊กไบค์ตามมาตรฐานที่ขนส่งกำหนดแล้วเท่านั้น ซึ่งจะต้องรู้จักการใช้งานและควบคุมรถบิ๊กไบค์อย่างแท้จริง

๔. สถานที่การอบรมและทดสอบนั้น ปัจจุบันสามารถเข้าไปติดต่อขอรับการฝึกอบรมและขอรับการทดสอบกับทางค่ายรถหรือสถาบันที่กรมขนส่งทางบกรับรองเท่านั้น และเมื่อสอบผ่านจะได้ใบรับรองแล้ว ให้นำใบรับรองมายื่นกับกรมขนส่งทางบก เพื่อทำใบขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่หรือบิ๊กไบค์ต่อไป

เกณฑ์การทำใบขับขี่รถมอเตอร์ไซด์ขนาดใหญ่ (บิ๊กไบค์)

๑. ผู้ขับขี่ต้องมีอายุครบ ๑๘ ปี บริบูรณ์
๒. มีใบขับขี่รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๓ ปี (หมายเหตุ ผู้ที่มีใบขับขี่รถจักรยานยนต์แบบตลอดชีพจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องไปทำใบขับขี่บิ๊กไบค์)
๓. ผ่านการฝึกอบรมการขับขี่เฉพาะ ตามหลักสูตรที่กรมการขนส่งกำหนด
๔. ผ่านการสอบข้อเขียนและสอบปฏิบัติ หรือการขับทดสอบในสนามจริง

ปัญหาของรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่หรือบิ๊กไบค์ที่พบในปัจจุบัน

๑. การเลือกซื้อประเภทรถที่ไม่ตรงกับความต้องการใช้งาน ซึ่งผู้ขับขี่ควรทราบความเหมาะสมของตนเองกับประเภทของบิ๊กไบค์ เพราะมีหลายประเภท ควรซื้อตามวัตถุประสงค์การใช้งาน ซึ่งคนส่วนใหญ่ไม่ศึกษาหรือบางคนเลือกซื้อเพราะความชอบ ดังนั้น ต้องพิจารณาว่าต้องการใช้งานในด้านใดก่อนตัดสินใจ

๒. ไม่มีการแยกใบขับขี่ตามจำนวนเครื่องยนต์ (cc) ซึ่งในแต่ละประเทศจะมีการแบ่งประเภทของใบขับขี่ไปตาม cc เครื่องยนต์ที่สูงขึ้น และปัจจุบันไม่ได้จำแนกใบขับขี่รถประเภทบิ๊กไบค์ออกจากใบขับขี่รถจักรยานยนต์ประเภทอื่น ๆ

๓. ขาดการอบรมเรื่องวินัยในการขับขี่ร่วมกับผู้ขับขี่คนอื่นบนท้องถนน ไม่ว่าจะเรื่องของการรักษาความเร็วหรือมารยาทในการขับขี่เป็นหมู่คณะ สถาบันที่เปิดสอนจะเน้นเรื่องของการควบคุมรถมากกว่า ดังนั้น ควรเน้นเรื่องการใช้ถนนร่วมกัน ซึ่งเป็นกติกาและมารยาทในการใช้ถนน

๔. ผู้ขับขี่รถบิ๊กไบค์ควรเป็นผู้ที่มีทักษะการขับขี่สูง มีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ผ่านการฝึกฝนและมีอายุ ๓๐ ปีขึ้นไป เพราะจะมีวุฒิภาวะในการตัดสินใจสูงกว่า ซึ่งจะทำให้เกิดความปลอดภัยในการขับขี่มากยิ่งขึ้น

๕. สภาพถนนไม่เหมาะสม ถนนประเทศไทยมีความเสี่ยงตลอดสองข้างทาง เนื่องจากมีชุมชนตลอดเส้นทางบิ๊กไบค์ซึ่งเป็นรถที่มีขนาดใหญ่ ต้องการการทรงตัวสูง หากนำมาใช้ในเมืองที่มีอุโมงค์ มีสะพานทางโค้งถือว่าอันตรายมาก รถบิ๊กไบค์จึงเหมาะกับถนนประเภทแยกเลน การขับขี่ที่ต้องใช้ความเร็วสูงไม่สามารถใช้ได้จริงเพราะถนนไม่ได้ออกแบบไว้ให้เอื้อต่อการขับขี่ ดังจะเห็นได้จากการมีราวกัน ทางโค้ง อีกทั้ง การนำมาขับบนถนนที่มีขอบทาง มีกันชนที่มีระยะห่างจากถนนแค่ ๑ เมตร มีโอกาสสูงที่อุปกรณ์รถ เช่น ที่พนักเก้าอี้ ที่เหยียบ ขาตั้งอาจเกี่ยวและกระแทกไหล่ทาง ซึ่งเสี่ยงต่อการทำให้รถพลิกคว่ำได้

การขับขี่รถจักรยานยนต์ และรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ (บิ๊กไบค์) อย่างปลอดภัย

การขับขี่รถจักรยานยนต์ให้ปลอดภัยนั้น เป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างสำหรับผู้ขับขี่ควรทราบและนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความปลอดภัยมากที่สุด โดยมีหลักพื้นฐานการขับขี่ปลอดภัย ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. สวมหมวกกันน็อคทุกครั้งเวลาขับขี่รถจักรยานยนต์
๒. หมั่นตรวจระบบเบรก ยาง และระบบส่องสว่างให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งานอยู่เสมอ
๓. มองดูด้านหลัง และให้สัญญาณไฟทุกครั้งเมื่อเปลี่ยนช่องทาง
๔. จดจำสัญญาณจราจรที่สำคัญ

๕. อย่าขับซึ่รถจักรยานยนต์ สวนทาง หรือข้ามช่องทางวิ่ง
๖. โป้รตระม้ดระวัง และลดความเร็วทุ้กคร้ัง เมื่อบพบกั้บสภาพถนนที่ซึ่รุขระเป็นหลุมทราย และถนนเปียกกลื่น
๗. อย่าขับรเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกั้หนด
๘. ห้ามเสพหรือดื่้มของมีนเมาขณะขับซึ่รถจักรยานยนต์
๙. การขับซึ่รถจักรยานยนต์ผ่านบริเวณสี่แยกควรรหยุดร หรือชะลอความเร็วของร
๑๐. การขับซึ่รถจักรยานยนต์บนถนนที่ไม่มีไฟส่องสว่าง ควรรขับโดยใช้ความเร็วต่ำกว้าเวลากลางวัน

การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เมื่อกิดอุบัติเหตุขณะขับซึ่รถจักรยานยนต์

ในชีวิตประจำวันการขับซึ่รถจักรยานยนต์อาจมีหลายปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้แต่ในบางเหตุการณ์จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างไร

ถนนที่มีน้ำมัน - ใช้เกียร์ต่ำเร่งเครื่องให้อยู่ในระดับหนึ่งตลอดเวลา เมื่อบันถนนที่มีน้ำซังแล้ว ให้ใช้เบรคเป็นระยะๆ เพื่อไล่น้ำออกจากระบบเบรคจนเบรคอยู่ในสภาพปกติ ในกรณีนี้เครื่องยนต์ดับ ต้องจุงรไปให้พื้นน้ำ ถอดหัวเทียนออกมา เช็ดทำความสะอาดให้แห้ง รวมทั้งตรวจสอบและทำให้ระบบไฟจุดระเบิดปราศจากความซัน และนำอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบเข้าที่อย่างถูกต้องแล้ว จึงติดเครื่องยนต์ใช้งานต่อไป

ถ้าขับซึ่บนถนนมีน้ำซัง - ควรรขับด้วยเกียร์ต่ำ เร่งเครื่องให้อยู่ในระดับใดระดับหนึ่งตลอดเวลา และใช้เบรคเป็นระยะ ถ้าเครื่องดับต้องจุงรไปให้พื้นน้ำและถอดหัวเทียนออกมาเช็ดทำความสะอาดให้แห้ง รวมทั้งตรวจสอบระบบไฟจุดระเบิดให้ปราศจากความซันด้วย หลังจากนั้นประกอบเข้าที่แล้วสตาร์ทเครื่องใช้งานต่อไป

ถ้าเบรคไม่ทำงาน - ซันแรก ควรรตั้งสติ ให้ดีเสียก่อน แล้วค่อยๆ ลดเกียร์ต่ำสุดเพื่อให้เครื่องยนต์ช่วยเบรค เมื่อบสามารถหยุดได้แล้ว ควรรเร่งแก้ไขข้อผิดพลาด และขณะที่เกิดเหตุควรรบีบแตรไว้ตลอดเวลา เพื่อเตือนให้รถคันอื่นทราบว้าท่านกำลังประสบปัญหา

ถ้าคันเร่งค้าง - ปิดกุญแจสวิทช์หรือดึงสายไฟ เพื่อตัดระบบจุดระเบิดเครื่องยนต์

ถ้าเครื่องร้อนเกินไป - เมื่อบเครื่องยนต์เกิดความร้อนสูง ลูกสูบอาจเกิดอาการฝืด และเกิดเสียงเหมือนใช้เครื่องยนต์ช่วยเบรค (ขณะแล่นอยู่โดยไม่เร่งเครื่อง) เมื่อบเกิดอาการเช่นนี้ควรรเข้าเกียร์ว่างทันที เพื่อป้องกันปัญหาเครื่องหยุดทำงาน และแตะเบรคเบาๆ ถ้ารถของท่านระบายความร้อนด้วยน้ำ อย่ารีบร้อนเปิดฝ้าหม้อน้ำเพราะอาจถูกน้ำร้อนลวกได้ ควรรรอให้เครื่องยนต์เย็นพอสมควรจึงค่อยตรวจดูน้ำมันเครื่อง และน้ำหล่อเย็น

ถ้าเกิดยางระเบิด - ควรตั้งสติควบคุมรถให้ดี ใช้เข่าทั้งสองข้างบีบถังน้ำมัน ปล่อยให้รถช้าลงด้วยตัวของมันเองแล้วจึงใช้ห้ามล้อ และนำรถเข้าจอดในที่ปลอดภัย

ถนนมีหลุมลึก - หากจำเป็นต้องขับขึ้นหลุมลึกหรือผิวถนนที่ขรุขระมากๆ ควรยื่นขึ้นในลักษณะย่อเข่าเล็กน้อย พร้อมทั้งโยกตัวไปในทิศทางตรงกันข้ามกับระดับตัวรถที่เอียงเมื่อขับผ่านหลุมหรือเนินต่างๆ จะช่วยให้ควบคุมรถได้ดีกว่าการนั่ง

เบรกแล้วล้อล็อก - ในกรณีเบรกแล้วล้อล็อก สำหรับรถที่ไม่มีระบบ ABS ส่วนมากมักเกิดที่ล้อหลัง ดังนั้น เมื่อเกิดการล็อกและล้อไถลของล้อควรใช้น้ำหนักของเบรกหน้าเพิ่มขึ้นหรือควรผ่อนเบรกหลังและเพิ่มแรงสลับกันถี่ๆ เพื่อให้ล้อหมุนกลับกับพื้นถนนให้มากที่สุด และหากเกิดกับล้อหน้าให้ใช้วิธีเดียวกัน เพื่อให้สามารถควบคุมทิศทางของรถและลดความเร็วลงได้อย่างปลอดภัย

สรุป

การบังคับใช้กฎหมายจราจร เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อให้เกิดความสะดวกและความปลอดภัยในการจราจร และเพื่อเป็นการจัดระเบียบในสังคมและป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การห้ามจอดรถในเขตห้ามจอด การห้ามขับเร็วกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือการเดินรถทางซ้ายทางขวา เป็นต้น ซึ่งกฎหมายได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจ มีอำนาจในการกล่าวตักเตือนและทำการเปรียบเทียบปรับ โดยกฎหมายจราจรมีลักษณะเป็นคำสั่งหรือข้อห้ามของเจ้าพนักงาน ซึ่งสังคมมองว่าการกระทำความผิดกฎหมายจราจรเป็นความผิดเล็กน้อย จึงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ผู้กระทำความผิดมีการละเมิดหรือหลีกเลี่ยงการลงโทษ ทำให้สภาพการบังคับตามกฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ มาตรการการลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจร กฎหมายกำหนดโทษปรับที่ใช้บังคับยังไม่เหมาะสมเมื่อเทียบกับอันตรายที่เกิดขึ้น

ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายจราจรและการลงโทษต่อผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจร ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้แก่ โทษปรับ โทษจำคุก การยึดและการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ หากมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทกำหนดโทษหรือกำหนดจำนวนเงินค่าปรับเสียใหม่ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพของความผิดก็จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม และความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน ตลอดจนสามารถยับยั้งผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจร มีจิตสำนึกและมีพฤติกรรมระมัดระวังในการขับขี่มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ข้อหา ฐานความผิด และอัตราโทษ ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. ๒๕๓๘), สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕, เข้าถึงจาก [www.http://trafficpolice.go.th](http://www.trafficpolice.go.th), highwaypolice.org.

ณรงค์ ใจหาญ, การบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและเป็นธรรม, สยามรัฐออนไลน์ ๑ กันยายน ๒๕๖๐. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕, เข้าถึงจาก <https://siamrath.co.th/n/๒๒๔๘๑>

ธนะชาติ ปาลิยะเวทย์, นักกฎหมาย และอาจารย์พิเศษ คณะมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร, อุปสรรคภายใต้กฎหมายจราจรทางบกต่อการเปลี่ยน พฤติกรรมผู้ขับขี่. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕, เข้าถึงจาก <http://ldpthailand.org/th/๒๐๑๗/๑๐/%>

พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕, เข้าถึงจาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law๒/%A๘๐๓/%A๘๐๓-๒๐-๙๙๙-update.htm>

สุนนทิพย์ จิตสว่าง. งานวิจัย เรื่อง “ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายในการ ลงโทษ และปฏิบัติต่อ ผู้กระทำผิดกฎจราจร”, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕, เข้าถึงจาก http://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG๕๗๔๐๐๔๘